

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

заступник ректора ХНАДУ

професор _____ Гладкий І.П.

“ ___ ” _____ 20__ року

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	<u>Внутрішній економічний механізм підприємства</u> <small>(назва навчальної дисципліни згідно навчального плану)</small>
підготовки	<u>бакалавр</u> <small>(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)</small>
галузі знань	<u>0305 «Економіка та підприємництво»</u> <small>(шифр і назва галузі знань)</small>
напряму підготовки	<u>6.030504 «Економіка підприємства»</u> <small>(шифр і назва напряму підготовки)</small>
спеціальності¹	_____ <small>(шифр і назва кваліфікації для бакалавра, спеціальності - для магістра)</small>
	(шифр <u>ВПНЗЕ1</u>) <small>(за ОПП чи № навчального плану)</small>

2016 рік

¹ якщо програма використовується для підготовки фахівців декількох напрямів підготовки (спеціальностей) то перерахувати усі.

Розроблено та внесено: кафедрою економіки підприємства
(повне найменування кафедри)

Розробники програми: доцент кафедри економіки підприємства, к.е.н., доцент
Блага В.В.
(посада, науковий ступінь, вчене звання, ПІБ розробників)

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри
Протокол № 10 від "24" грудня 2015р.
(номер) (та дата протоколу)

Завідуючий кафедрою д.е.н., професор _____ Бабич Д.В.
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ завідувача кафедри)

“Узгоджено”²

Завідуючий кафедри економіки
підприємства _____ професор _____ Бабич Д.В.
(назва випускної кафедри) (вчене звання) (підпис) (ПІБ завідувача кафедри)

“24” грудня 2015 року
(день) (місяць) (рік)

“Узгоджено”

Декан _____ факультету управління та бізнесу
(повна назва факультету, де читається дисципліна)

професор _____ Дмитрієв І.А.
(вчене звання) (підпис) (ПІБ декана)

“ _____ ” _____ 20 _____ року
(день) (місяць) (рік)

© _____, 2016 рік

© _____, 2016 рік

² якщо програма навчальної дисципліни розроблена для декількох напрямів підготовки (спеціальностей), то узгодження робиться з кожною випускаючою кафедрою

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни “Внутрішній економічний механізм підприємства” складена відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики та навчального плану підготовки бакалаврів напряму “Економіка підприємства”

1. Мета, предмет та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів системи знань про закономірності функціонування внутрішнього економічного механізму підприємства.

1.2. **Предметом** вивчення навчальної дисципліни є внутрішні економічні відносини між підрозділами підприємства, між підрозділами і центральним апаратом управління.

1.3. **Основними завданнями** вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів знань та навичок науково-обґрунтованого підходу до рішення проблем внутрішніх економічних відносин у багатоукладній економіці.

1.4. По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- виробничо-організаційну та економічну структуру підприємства;
- структуру і форми функціонування внутрішнього економічного механізму;
- внутрішні ціни і методи їх формування;
- систему і порядок планування на підприємстві;
- контроль і оцінювання діяльності підприємства;
- механізм стимулювання на підприємстві;
- матеріальну відповідальність підрозділів за результати роботи;
- аналіз системи «витрати — випуск — прибуток»;
- регулювання й оцінювання виробничих запасів.

вміти:

- розрахувати внутрішні ціни в залежності від методів їх формування;
- обґрунтувати виробничу програму підприємства;
- провести планування витрат і прибутку;
- провести контроль і оцінку діяльності підприємства;
- застосувати механізм стимулювання на підприємстві;
- визначити матеріальну відповідальність підрозділів за результати роботи;

- проаналізувати систему «витрати — випуск — прибуток»;
- здійснити оцінку та корегування виробничих запасів;
- провести адаптацію операційної системи підприємства до зміни її завантаження.

Міждисциплінарні зв'язки: Вивчення дисципліни базується на знаннях економіки підприємства, менеджменту, аналізу господарської діяльності, управлінні витратами.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна (дистанційна) форма навчання ³
Кількість кредитів - <u>3</u> Кількість годин - <u>108</u>	<u>за вибором студента</u> (нормативна, за вибором ВНЗ, за вибором студента)	
Семестр викладання дисципліни	<u>6</u> (порядковий номер семестру)	<u>7</u> (порядковий номер семестру)
Вид контролю:	<u>залік</u> (залік, екзамен)	
Розподіл часу:		
- лекції (годин)	<u>36</u>	<u>10</u>
- практичні, семінарські (годин)	<u>18</u>	<u>4</u>
- лабораторні роботи (годин)	---	---
- самостійна робота студентів (годин)	<u>54</u>	<u>94</u>
- курсовий проект (годин)	---	---
- курсова робота (годин)	---	---
- розрахунково-графічна робота (контрольна робота)	---	---

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Форми функціонування внутрішнього економічного механізму та планування діяльності підприємства

Тема 1. Виробничо-організаційна структуризація підприємства

Тема 2. Економічна структуризація підприємства

Тема 3. Структура та форми функціонування внутрішнього економічного механізму

Тема 4. Внутрішні ціни та методи їх формування

Тема 5. Система та порядок планування на підприємстві

Тема 6. Виробнича програма підприємства

Розділ 2. Контроль, оцінка, стимулювання діяльності підприємства

Тема 7. Планування витрат і прибутку

Тема 8. Контроль діяльності підприємства

Тема 9. Оцінювання діяльності підприємства

Тема 10. Механізм стимулювання на підприємстві

Тема 11. Матеріальна відповідальність підрозділів за результати роботи

³ Якщо дисципліна на заочній (дистанційній) формі навчання не викладається, то графа "заочна форма навчання" відсутня.

Тема 12. Аналіз системи «Витрати-Випуск-Прибуток»

Розділ 3. Методичні основи аналізу й оптимізації операційної системи підприємства

Тема 13. Аналіз системи «Витрати-Випуск-Прибуток»

Тема 14. Регулювання виробничих запасів

Тема 15. Оцінювання виробничих запасів

Тема 16. Організація управління за відхиленнями

Тема 17. Адаптація операційної системи підприємства

Тема 18. Маржинальний аналіз

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Базова

1. Гуткевич С. О. Внутрішній економічний механізм підприємства: Навч. посіб. / Гуткевич С. О., Корінько М. Д., Сафонов Ю. М., Солоха Д. В., Беякова О. В. / За ред. проф. С. О. Гуткевич. – Донецьк . : Вид-во СПД Купріянов В.С., 2011. –362 с.
2. Рывкина О. Л. Внутренний экономический механизм предприятия : Учеб. пособие / О. Л. Рывкина. – Симферополь : НАПКС, 2011. – 78 с.
3. Стратегический и оперативный контроллинг: Учеб. пособ. / В.Б. Ивашкевич. – М.: Магистр: НИЦ Инфра-М, 2013. – 216 с.
4. Бухгалтерский управленческий учет: Учеб. пособ. / Н. П. Кондраков, М. А. Иванова, 2-е изд., перераб. и доп. – М.: НИЦ ИНФРА-М, 2015. – 352 с.
5. Управление запасами в цепях поставок: Учебник / А.Н. Стерлигова. – М.: ИНФРА-М, 2013. – 430 с.

Допоміжна

1. Планирование на предприятии транспорта: Учеб. пособ. / Н.А. Логинова. – М.: НИЦ ИНФРА-М, 2014. – 320 с.
2. Учет, анализ и бюджетирование денежных потоков: Учеб. пособ. / Т.П. Карпова, В.В. Карпова. – М.: Вузовский учебник: НИЦ Инфра-М, 2013. – 302 с.
3. Управление затратами предприятия: Учеб. пособ. / М.И. Трубочкина. - 2-е изд., испр. и доп. - М.: НИЦ Инфра-М, 2013. - 319 с.
4. Бизнес-планирование: Учеб. пособ. / В. А. Баринов, 4-е изд., перераб. и доп. – М.: Форум, НИЦ ИНФРА-М, 2015. – 272 с.
5. Экономический и финансовый анализ: Учеб. пособ. / Н.В. Киреева. – М.: НИЦ ИНФРА-М, 2013. – 293 с.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. Електроний ресурс: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>.
2. Державна служба статистики. Електроний ресурс: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Офіційний портал Верховної Ради України. Електроний ресурс: <http://www.rada.gov.ua>
(адреси сайтів з матеріалами)

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

поточні   тестові   контрольні   роботи,   семестрова   тестова   контрольна
робота

(перелік засобів контролю успішності навчання студентів, які застосовуються: тести, екзаменаційні білети, тощо)

Розробники програми: доцент кафедри економіки підприємства, к.е.н., доцент

Блага В.В.

(посада, науковий ступінь, вчене звання, ПІБ розробників)

Примітки:

1. Програма навчальної дисципліни визначає її місце і значення у процесі формування фахівця, її загальний зміст, знання та уміння, які набуває студент у результаті вивчення дисципліни. Програма навчальної дисципліни містить у собі дані про обсяг дисципліни (у годинах та кредитах), перелік тем та видів занять, дані про підсумковий контроль тощо.

2. Програма навчальної дисципліни розробляється відповідною кафедрою у 2-х екземплярах на 5 років і затверджується до 30 серпня: 1 екземпляр – у навчальний відділ; 2- екземпляр залишається на кафедрі.

Форма в редакції ХНАДУ затверджена наказом ректора за №___ від __.06.2015 р.